

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ | 22 OCAK
2024

Ekonomide Son Gelişmeler

15 | 19 OCAK

- 3 ÜCRETLİ ÇALIŞAN İSTATİSTİKLERİ
- 4 KONUT FİYAT ENDEKSİ
- 6 KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ
- 8 2023 YIL SONU FİNANSAL VARLIKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
- 10 II.ULUSAL ENERJİ VERİMLİLİĞİ EYLEM PLANI
- 12 ULUSLARARASI ENERJİ AJANSI'NDAN YENİLENEBİLİR ENERJİ RAPORU
- 15 IMF: YAPAY ZEKA VE İŞİN GELECEĞİ RAPORU
- 16 WEFORUM: BÜYÜMENİN GELECEĞİ RAPORU
- 18 AİLE İŞLETMELERİ

Ücretli Çalışan İstatistikleri

“Ücretli Çalışanlar Yıllık Bazda Artarken Aylık Bazda Azaldı”

2023 kasım ayında, sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörlerinde toplam ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,8 oranında artarak 15 milyon 106 bin 556 kişiye yükseldi. Sektörlerin alt detayları incelendiğinde sadece sanayi sektöründe %1,3 oranında düşüş kaydedildiği görüldü. Öte yandan inşaat sektörü (%10,2) ile ticaret-hizmet sektörü (%2,1) benzer bir eğilim izleyerek artış kaydetti.

Aylık bazda ise sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörlerinde toplam ücretli çalışan sayısı 2023 yılı kasım ayında bir önceki aya göre %0,2 oranında azalış kaydetti. Sektörel kırılımlarına göre aylık bazda inşaat sektöründe %0,2'lik bir artış yaşanırken, sanayi sektöründe %0,5'lik bir düşüş görüldü. İlgili ayda ticaret-hizmet sektöründeki ücretli çalışan sayısında ise bir değişiklik gözlenmedi.

Ücretli Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı, Kasım 2023

Sektörler	Kasım 2023	Kasım 2022	Yıllık Fark	Yıllık Değişim (%)
B-N Toplam (Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler)	15.106.556	14.833.144	273.412	1,8
B-E-Sanayi	5.013.490	5.077.769	-64.279	-1,3
B-Madencilik ve taş ocakçılığı	144.843	146.309	-1.466	-1
C-İmalat	4.664.751	4.730.792	-66.041	-1,4
D-Elektrik, gaz, buhar	137.304	131.422	5.882	4,5
E-Su temini; kanalizasyon	66.592	69.246	-2.654	-3,8
F-Inşaat	1.760.942	1.597.274	163.668	10,2
G-N-Ticaret ve hizmetler	8.332.124	8.158.101	174.023	2,1
G-Ticaret	3.280.206	3.281.402	-1.196	0
H-Ulaştırma ve depolama	1.196.515	1.154.314	42.201	3,7
I-Konaklama ve yiyecek	1.140.526	1.101.236	39.290	3,6
J-Bilgi ve iletişim	290.545	286.897	3.648	1,3
K-Finans ve sigorta faaliyetleri	208.377	205.908	2.469	1,2
L-Gayrimenkul	121.273	116.063	5.210	4,5
M-Mesleki, bilimsel ve teknik	661.005	655.168	5.837	0,9
N-İdari ve destek	1.433.677	1.357.113	76.564	5,6

Kaynak: TÜİK

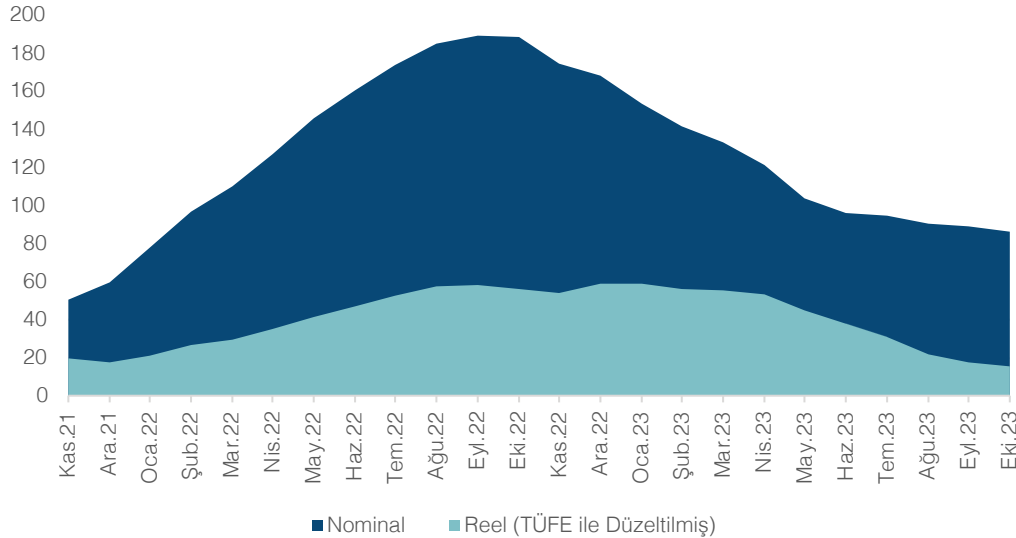
Konut Fiyat Endeksi

“Konut Fiyat Endeksi Kasım Ayında Yıllık %82,8 Oranında Arttı”

Konut fiyat endeksi, kasım ayında bir önceki aya göre %1,9, bir önceki yılın aynı ayına göre nominal olarak %82,8 oranında arttı. TÜFE ile düzeltilmiş yıllık reel artış ise %12,4 olarak gerçekleşti.

Konut fiyat endeksi, Türkiye konut piyasasındaki fiyat değişimlerini takip etmek amacıyla oluşturulan endekstir. Konut fiyat endekslerinin hesaplanmasında, satışa konu olan tüm konutlara ilişkin fiyat verileri kullanılmaktadır.

Konut Fiyat Endeksi

Kaynak: TCMB

Konut Fiyat Endeksi

“İstanbul Konut Fiyat Endeksinde Yıllık %69,2 Artış”

Türkiye’deki konutların kalite etkisinden arındırılmış fiyat değişimlerini izlemek amacıyla hesaplanan konut fiyat endeksi, kasım ayında bir önceki aya göre %1,9 oranında artarak 1150,4 olarak gerçekleşti. İstanbul’daki konut fiyat endekslerindeki gelişmeler değerlendirildiğinde, kasım ayında bir önceki aya göre %0,8 oranında artış; bir önceki yılın aynı ayına göre ise %69,2 oranında artış kaydedildi.

Konut Fiyat Endeksleri (2017=100) ve Birim Fiyatlar

	Konut Fiyat Endeksi*	Yeni Konutlar Fiyat Endeksi	Yeni Olmayan Konutlar Fiyat Endeksi	Birim Fiyat (TL/m2)**
Türkiye	1.150,4 (%82,8)	1.250,2 (%88,2)	1.133,3 (%82,6)	30.318,6 ₺
İstanbul	977,1 (%69,2)	1.113,7 (%79,4)	964,5 (%67,4)	44.532,5 ₺
Ankara	1.190,5 (%96,3)	1.438,5 (%90,5)	1.173,5 (%96,9)	23.291,6 ₺
İzmir	1.168,2 (%76,9)	1.312,8 (%79,8)	1.144,7 (%75,9)	35.465,3 ₺

Kaynak: TCMB

Adıyaman, Malatya, Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde depreme bağlı olarak veri sayısının yetersiz olması nedeniyle söz konusu illerde 2023 yılı Şubat ayından itibaren endeksler sabit kabul edilmiştir.
 *Konut Fiyat Endeksi, Yeni Konutlar Fiyat Endeksi ve Yeni Olmayan Konutlar Fiyat Endeksi, hesaplama yöntemi gereğince, farklı örneklem ve farklı tabaka yapısı kullanılarak üretilen birbirinden bağımsız endekslerdir.
 **Birim Fiyat Tabakalanmış Ortanca Fiyat yöntemiyle hesaplanmıştır. Parantez içindeki değerler yıllık yüzde değişimleri göstermektedir.

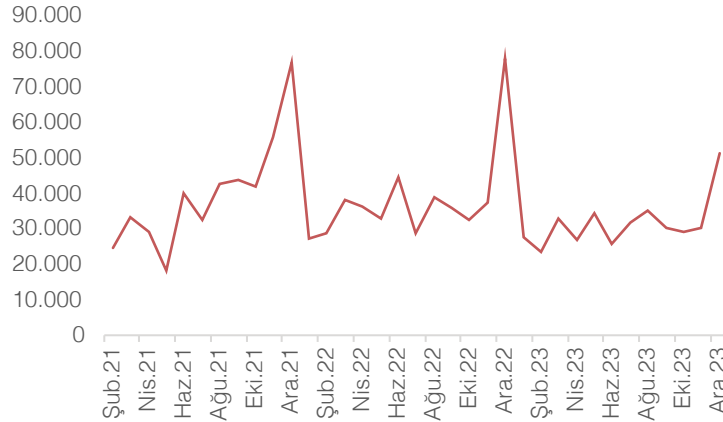
Konut Satış İstatistikleri

“Türkiye’de Aralık Ayında Toplam 51 Bin 243 İlk El Konut Satışı Gerçekleşti”

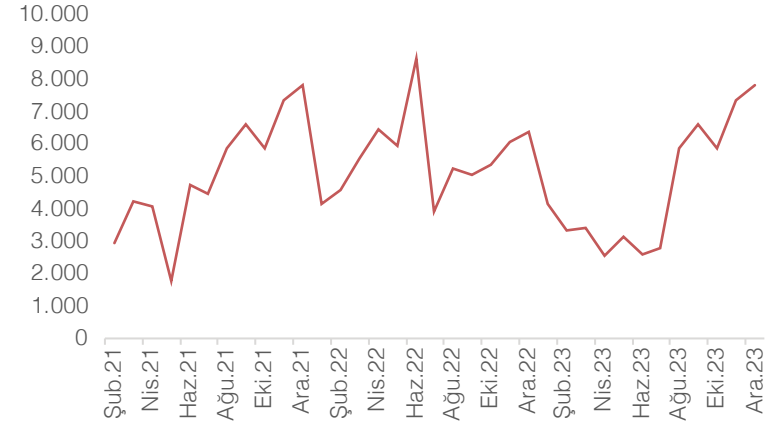
Türkiye genelinde konut satışları bir önceki yıla göre %17,5 azalışla 1 milyon 225 bin 926; bir önceki yılın aynı ayına göre ise %33,4 azalışla 138 bin 577 oldu.

İpotekli konut satışları ise aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %72,3 azalışla 6 bin 42; bir önceki yıla göre %36,6 azalışla 177 bin 748 olarak kaydedildi. İlk el konut satışlarına bakıldığında, bir önceki yılın aynı ayına göre %34,2 azalarak 51 bin 243; bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,5 azalarak 379 bin 542 olarak gerçekleşti.

İlk El Satış Sayıları (Türkiye)

Yabancılar Yapılan Satışlar (Türkiye)

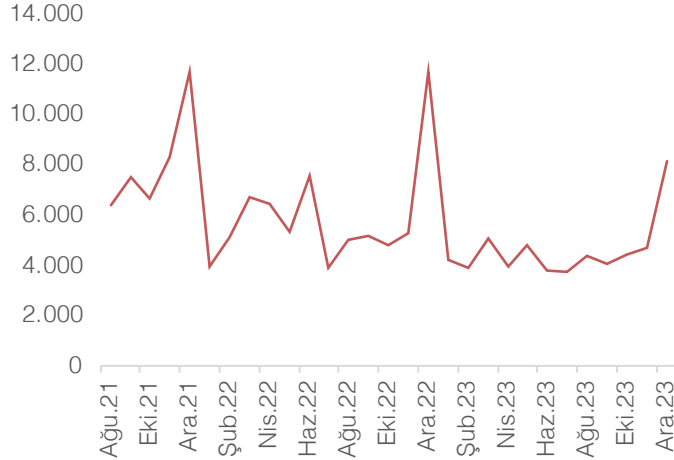
Konut Satış İstatistikleri

“İstanbul’da Aralık Ayında 8 Bin 160 İlk El Konut Satışı Gerçekleşti”

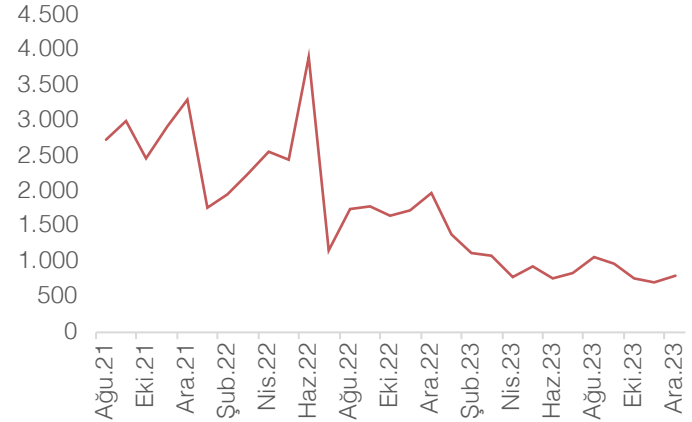
İstanbul’da aralık ayında gerçekleşen toplam konut satış sayısı 23 bin 714 ve %17,1 pay ile; bir önceki yıla göre ise 198 bin 739 konut satışı ve %16,2 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul’u, 114 bin 432 konut satışı ve %9,3 pay ile Ankara, 65 bin 465 konut satışı ve %5,3 pay ile İzmir takip etti.

Yabancılara yapılan konut satışları bir önceki yıla göre %48,1 azalarak 35 bin 5 oldu. Toplam konut satışları içinde yabancılara yapılan konut satışının payı %2,9 olarak gerçekleşti. Yabancılara yapılan konut satışlarında ilk sırayı 12 bin 702 ile Antalya alırken, bu sırayı 11 bin 229 konut satışı ile İstanbul, 3 bin 16 konut satışı ile Mersin izledi.

İlk El Satış Sayıları (İstanbul)

Yabancılara Yapılan Satışlar (İstanbul)

2023 Yıl Sonu Finansal Varlıkların Değerlendirilmesi

“CDS’lerde Düşüş; Faizlerde Yükseliş”

- ✓ Geçtiğimiz yıl boyunca döviz kurları finansal piyasalardaki ağırlığını hissettirdi. Dolar/TL kuru sene başından sene sonuna kadar %56,67’lik artış kaydederken; Euro/TL % 59,45 artış kaydetmiştir. Gram altın ise %67,7’lik bir artış gösterdi.
- ✓ Geçen sene enflasyona karşı yatırımcısına en çok getiri sağlayan Borsa İstanbul, bu sene sert fiyat hareketliliklerine ve “yatırımcı göçüne” sahne oldu. Seçimlere yönelik belirsizliğin de etkisiyle BİST 100 Endeksi 4100’lü seviyelere kadar düştü. Yıl sonuna doğru toparlama kaydeden borsa, sene başına kıyasla %50,1 değer kazandı.
- ✓ Dolar bazında BİST 100 Endeksi incelediğinde ise %16,1’lik bir değer kaybı söz konusudur.
- ✓ Ekonomi yönetimi, Kur Korumalı Mevduattan (KKM) çıkış için gerekli adımları attıklarını ve para politikasında sadeleşmeye gideceğini belirtti. Bunun üzerine yatırımcılar KKM’den çıkmaya başladı. Ağustos ayında 3,4 trilyon lira zirve yapan KKM stoku, aralık ayının son haftasında 2,6 trilyon TL’ye düştü.
- ✓ Seçim öncesi ekonomideki belirsizlik ve jeopolitik riskler neticesinde Türkiye 5 yıllık CDS (Kredi Temerrüt Takasları) primleri, sene içerisinde 600 baz puana kadar yükseldi. Seçimlerin geride kalması ve para politikasının netliğe kavuşması ile CDS primleri 300 baz puanın altına inerek neredeyse son 3 yılın düşük seviyesine ulaştı.
- ✓ Küresel çapta yatırımcıların risk alma iştihanı gösteren VIX Endeksi’nde düşüş görüldü.
- ✓ Politika faiz oranının yükselmesiyle kredi faizlerinde yükseliş yaşandı. Bunun neticesinde aylık ortalama ticari kredi faizleri ocak ayı başında %14,3 iken; aralık ayında %52,8 seviyesine çıkmıştır. Keza tüketici ve ihtiyaç kredilerinde de benzer artışlar görüldü.
- ✓ KKM’den çıkışın başlaması ve politika faizinin artışı mevduat faizlerine de yansıdı. Yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen 3 ay vadeli mevduatın faizi aralık ayında ortalama %51,4 seviyesine çıktı.

2023 Yıl Sonu Finansal Varlıkların Değerlendirilmesi

Göstergeler	Ocak 2023	Aralık 23	Değişim
Euro/TL	20,42	32,56	59,45
Dolar/TL	18,81	29,47	56,67
Dolar Endeksi	102,1	101,38	-0,71
Euro/Dolar Paritesi	1,08	1,1	1,85
Gram Altın (TL)	1.165,67	1.954,96	67,71
BİST100 Endeksi (TL)	4.976,55	7.470,18	50,11
BİST100 Endeksi (Dolar)	1.761	1.476,64	-16,15
MSCI Gelişmekte Olan Piyasalar Endeksi	1.031,5	1.023,74	-0,75
MSCI Dünya	2.785	3.169,18	13,79
MSCI Türkiye Borsası Endeksi	4.969,028	7.740,281	55,77
KKM (TL)	1.370,009	2.626,353	91,70
Türkiye 5 Yıllık CDS	544,08	280,23	-48,49
Volatilite Endeksi (VIX)	19,28	12,55	-34,91
İhtiyaç Kredisi (%)	24,45	64,38	39,93
Ticari Kredi (%)	14,38	52,85	38,47
Tüketici Kredisi (%)	24,34	63,2	38,86
3 Aylık TL Mevduat (%)	24,48	51,42	26,94
1 Yıllık TL Mevduat (%)	13,81	41,42	27,61
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi (%)	3,51	3,86	0,35
ABD 2 Yıllık Tahvil Faizi (%)	4,2	4,25	0,05
Türkiye 10 Yıllık Tahvil Faizi (%)	10,52	23,69	13,17
Türkiye 2 Yıllık Tahvil Faizi (%)	10,27	36,51	26,24

II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı

“2030’a Kadar Kümülatif Olarak 37,1 MTEP Birincil Enerji Tasarrufu”

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan Türkiye’nin 2030 yılına kadar olan enerji verimliliği stratejisi ve planlarını içeren eylem planı enerji üretiminden nihai tüketime kadarki bütün süreçlerdeki verimliliğin arttırılmasını ana hedef olarak belirliyor. Ayrıca eylem planı ulusal iklim hedefleriyle de uyumlaştırılıyor.

Eylem planı kapsamında binalar, hizmetler, enerji, ulaştırma, sanayi, tarım, start-up ve dijitalleşme alanlarının her biri için alt hedefler belirlenmiştir. Böylece Türkiye’nin GSYİH başına tüketilen enerji yoğunluğunun 2023 yılına göre %15 azaltılması ve 2030’a kadar toplamda 37,1 MTEP birincil enerji tasarrufu sağlanması hedeflenmiştir. Verilerden de görüleceği üzere 2024-2030 yılları arasında 20,2 milyar ABD doları enerji verimliliği yatırımı yapılması öngörülmüştür.

2024-2030 Dönemi Tasarruf ve Yatırımların Yıllara Göre Değişimi

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tasarruf (KTEP)	1.197	1.120	1.266	1.403	1.589	1.703	1.884
Yatırım (Milyon Dolar)	2.452	2.656	2.544	2.513	3.086	3.227	3.574

II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı

“Enerji Verimliliği İçin Stratejiler”

Öngörülmüş olan 20,2 milyar dolarlık yatırımın, 5 milyarlık kısmının kamu kesimi tarafından vergi ve teşvik programları aracılığıyla destekleneceği belirtilmiştir. Belgede; toplumsal farkındalığı artırmak, döngüsel ekonomiyi gerçekleştirmek, elektrik de enerji verimliliğini sağlamanın da yer aldığı toplam 10 strateji bulunmaktadır. Öne çıkan bazı stratejiler ise aşağıda yer aldığı şekilde tasarlanmıştır:

Binalarda enerji verimli çözüm ve yaklaşımlarla karbon emisyonlarını azaltmak için kamunun öncü rol üsteleneceği kapsamlı bir iyileştirme programı yürütmek:

Etkin işleyen ısı piyasası kurmak, meskenlerin ve ticari binaların rehabilitasyonu, yalıtımı ve yüksek enerji performanslı yapılar haline dönüştürmek

Ulaştırma sektöründe enerji verimli çözüm ve uygulamalara öncelik verilmesini sağlamak, çok modlu ve bütünleşik ulaşım sistemlerini yaygınlaştırmak:

Demir ve kara yollarında az enerji yoğunluğu olan modları desteklemek, sürdürülebilir havacılık yakıtı

Yeşil dönüşümü teşvik edecek ve enerji verimliliğini artıracak yatırımları desteklemek, yenilikçi finansman araçları ile dönüşümü hızlandırmak:

Sektör veya alan temalı kredi, yeşil veya sürdürülebilir kredi, yeşil veya sürdürülebilirlik bağlantılı tahvil ve sukuk finansmanlarının payını artırmak

Sanayi sektörünün yeşil dönüşüm çabalarını teşvik edecek biçimde enerji verimliliğine yönelik proje ve yatırımları artırmak:

Sanayide toplam faktör verimliliğini artırmak için yenilenebilir enerji ve alternatif yakıt kullanımını teşvik etmek

Tarımsal sulama verimliliğini geliştirmek ve gıda tedarik zincirini sürdürülebilir kılmak hedefleriyle uyumlu enerji verimli tarımsal pratikleri hayata geçirmek:

Gıda güvencesini temin etmek, suyu etkin kullanmak, enerji verimliliği önlemleri almak

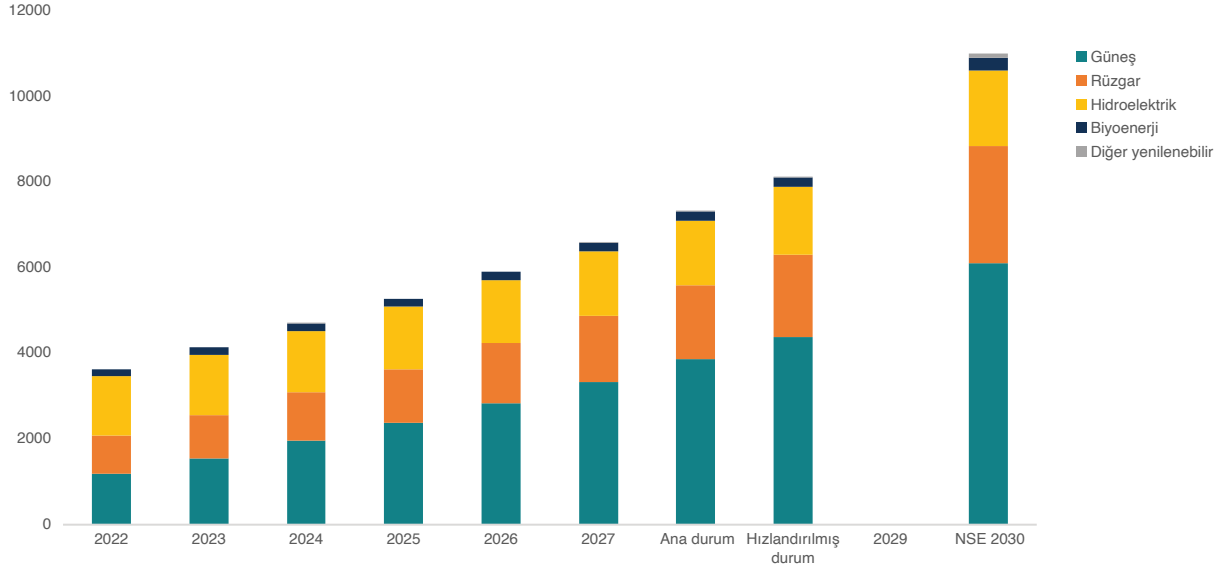
Uluslararası Enerji Ajansı'ndan Yenilenebilir Enerji Raporu

"Küresel Yenilenebilir Enerji Kapasitesi 510 Gigawatt'a Ulaştı"

Uluslararası Enerji Ajansı (UEA), yıllık "Yenilenebilir Enerji Görünümü Raporu"nda, yenilenebilir enerji kapasitesine geçen yıl eklenmiş olan yeni kapasitenin önceki yıla göre %50 oranında artışla 510 GW'ye yükseldiğini açıkladı. Yeni eklenen kapasite ile toplam kurulu kapasite 3.700 GW'a ulaşmış oldu.

Raporda, mevcut politikalar ve piyasa koşulları altında küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin 2028 yılına kadar 7.300 GW'ya ulaşacağı öngörülüyor. Bu büyüme gidişatında, küresel kapasitenin 2030 yılına kadar mevcut seviyesinin 2,5 katına çıkacağı ve üç katına çıkma hedefinin gerisinde kalacağı tahmin ediliyor. Ancak UEA 2050 Net Sıfır Emisyon Senaryosu doğrultusunda, yenilenebilir enerjinin 2030 yılına kadar mevcut seviyelerin 11.000 GW'ın üzerine çıkması gerekiyor.

Ana ve Hızlandırılmış Durumlarda Kümülatif Yenilenebilir Elektrik Kapasitesi ve Net Sıfır Senaryosu (GW)

Kaynak: Uluslararası Enerji Ajansı

Uluslararası Enerji Ajansı'ndan Yenilenebilir Enerji Raporu

"Yenilenebilir Enerjinin Önündeki Zorluklar"

Raporda, bu zorlukların üstesinden gelindiği taktirde yenilenebilir enerjide neredeyse %21 oranında daha fazla büyüme sağlanabileceği belirtiliyor. Ayrıca geçtiğimiz yıl içerisinde Çin'in güneş ve rüzgâr enerjileri ilavelerini bir önceki yıla göre %66 artırması yenilenebilir enerjide bu ülkenin olağanüstü bir ivme yakalamasına sebep olmuştur. Avrupa, ABD ve Brezilya'da ise yenilenebilir kapasite artışları tüm zamanların en yüksek seviyelerine ulaşmıştır.

UEA, ayrıca, hükümetlerin mevcut zorlukların üstesinden gelerek ve mevcut politikaları daha hızlı uygulayarak, 2030 yılına kadar 11.000 GW'ı aşan açığı kapatacağını öngörüyor. Ülkeden ülkeye farklılık gösterebilecek bu zorluklar ise dört ana kategoriye ayrılıyor:

- 1 Politika belirsizlikleri ve yeni makroekonomik ortama gecikmiş politika tepkileri
- 2 Yenilenebilir enerji kaynaklarının daha hızlı yayılmasını önleyen şebeke altyapısına yetersiz yatırım
- 3 Hantal idari engeller ve izin prosedürleri ve sosyal kabul sorunları
- 4 Gelişmekte olan ülkelerdeki yetersiz finansman

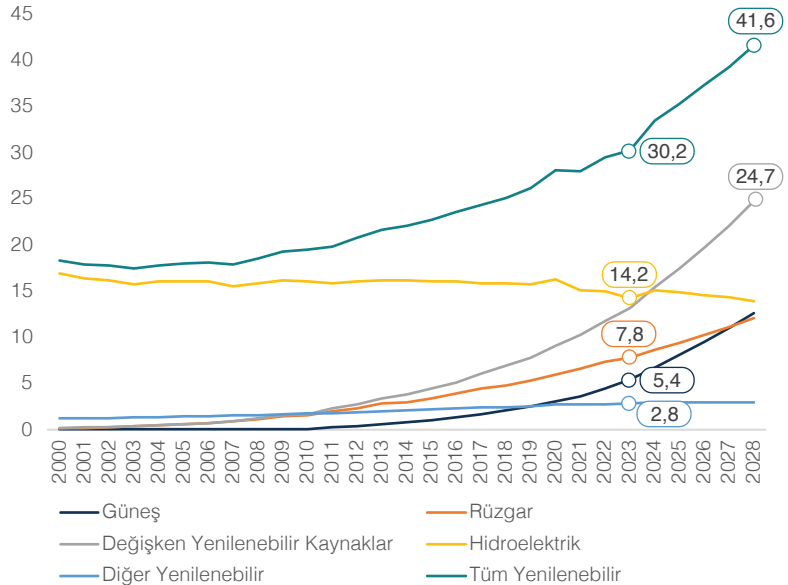
Uluslararası Enerji Ajansı'ndan Yenilenebilir Enerji Raporu

"Yenilenebilir Enerjideki Beklentiler"

Önümüzdeki beş yıl içinde yenilenebilir enerjideki beklentiler

- ✓ 2024'de rüzgâr ve güneş enerjisi birlikte, hidroelektrikten daha fazla elektrik üretecek
- ✓ 2025'de yenilenebilir enerji kaynakları kömürü geçerek en büyük elektrik üretimi kaynağı olacak
- ✓ Rüzgâr ve güneş enerjisinin her biri sırasıyla 2025 ve 2026'da nükleer elektrik üretimini aşacak
- ✓ 2028'de yenilenebilir enerji kaynakları küresel elektrik üretiminin %42'sinden fazlasını oluştururken, rüzgâr ve güneş enerjisinin payı iki katına çıkarak %25'e ulaşacak

Yenilenebilir Elektrik Üretiminin Teknolojiye Göre Payı, (%)

Kaynak: Uluslararası Enerji Ajansı

IMF: Yapay Zeka ve İşin Geleceği Raporu

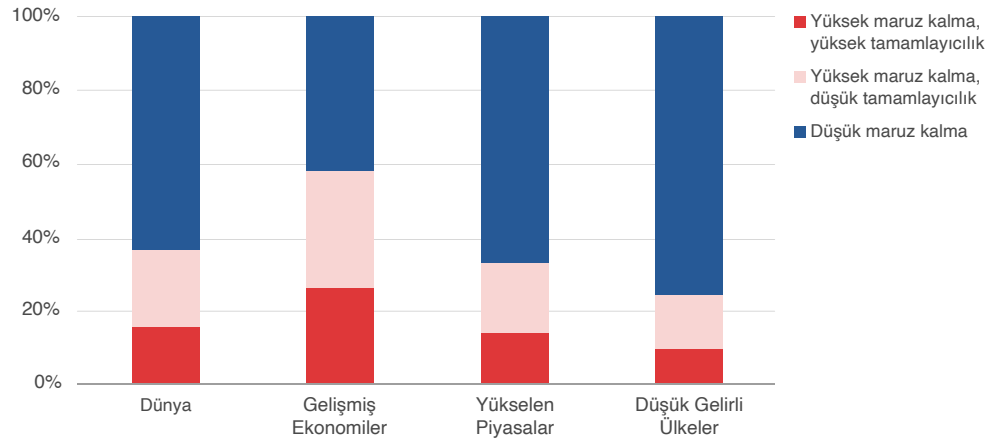
“Yapay Zeka Küresel İstihdamın %40’ını Etkileyecek”

IMF “Yapay Zeka ve İşin Geleceği” raporunda yapay zekanın küresel işgücü piyasası üzerindeki potansiyel etkisi tartışılıyor. Bulgular, küresel istihdamın neredeyse %40’ının yapay zekaya maruz kalacağını söylerken, gelişmiş ekonomilerin yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilere kıyasla daha yüksek risklerle ancak aynı zamanda daha fazla fırsatla karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Gelişmiş ekonomilerde işlerin yaklaşık %60’ı yapay zekadan etkilenebilecek durumda. Gelişmekte olan ekonomilerde ve düşük gelirli ülkelerde ise yapay zekaya maruz kalmanın sırasıyla %40 ve %26 olması bekleniyor.

Yapay zeka, farklı erişim düzey ve imkanlarından dolayı, aynı zamanda ülkeler içindeki gelir ve servet eşitsizliğini de etkileyebilir. Yapay zekadan yararlanabilenler için üretkenlik ve ücretlerde artış görürken diğerleri geride kalabilir. Rapordaki genel değerlendirmede yapay zekanın muhtemelen eşitsizliği daha da kötüleştireceği ve politika yapıcıların bunu ele almak için kapsamlı sosyal güvenlik ağları ve yeniden eğitim programları oluşturması gerektiği vurgulanıyor.

IMF ülkelerin doğru politikaları oluşturmasına yardımcı olmak için; dijital altyapı, insan sermayesi ve işgücü piyasası politikaları, yenilik ve ekonomik entegrasyon ile düzenleme ve etik gibi alanlardaki hazırlığı ölçen bir **Yapay Zeka Hazırlık Endeksi** geliştirdi.

Yapay Zekaya Maruz Kalma ve Tamamlayıcılığa Göre İstihdam Payları

Kaynak: Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) ve IMF hesaplamaları

WeForum: Büyümenin Geleceği Raporu

“Mevcut Büyüme Anlayışından İhtiyacımız Olan Büyüme Anlayışına Geçiş”

Dünya Ekonomik Forumu Büyümenin Geleceği Raporu 2024, küresel olarak 107 ülkede ekonomik büyümenin kalitesini değerlendirmek için çok boyutlu bir çerçeve sunuyor. Raporda ülkelerin ekonomik büyümeleri “yenilikçilik, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık” olarak dört boyut üzerinden kategorize edilerek performansları değerlendiriliyor. Raporda sunulan çerçeveye, büyümenin kalitesini ve çeşitli öncelikler arasındaki dengeyi tek bir endekste toplamak yerine değerlendirmeye odaklanan çok boyutlu bir yaklaşım getiriliyor. 4 farklı skorlamaya dair ortaya çıkan genel durum ise şöyle özetleniyor;

- ✓ Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerdeki dijitalleşme oranları yakınsamak yerine farklılaşıyor, bu da kalıcı ekonomik bölünmelere ve yenilik fırsatlarının kaçırılmasına yol açıyor. Yüksek gelirli ekonomilerde yetenek mevcudiyeti, yenilikçiliği daha da ilerletmek için giderek artan bir darboğaz haline gelirken, gelişmekte olan ekonomilerden hizmet ticareti için de bir fırsat yaratıyor.
- ✓ Artan gelir ve fırsat eşitsizliği, katılıma yönelik ters rüzgarların oluşması riskini taşıyor. Yeterli sosyal korumaya ek olarak temel hizmetlere yaygın erişim, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerde kapsayıcı büyümenin anahtarı olacaktır.
- ✓ Kurumsal taahhütler henüz emisyon azaltımının büyüme modellerine sistematik olarak bağlanmasına dönüşmedi. Yeşil finans ve teknoloji sürdürülebilirliğe giden yolda eksik halkalar olarak görülüyor.
- ✓ İçeriden dönüşüm yaklaşımları dayanıklılık için yetersizken finansal mimarinin güçlendirilmesi gibi yerelleştirilmiş çabalar ise kilit önemde duruyor. Çoğu ülkenin demografik değişim için daha iyi

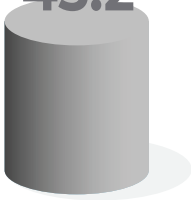
WeForum: Büyümenin Geleceği Raporu

Dört Boyut İçin Dünya Ortalama Puanı (Değerler 0-100 Arasında)

YENİLİKÇİLİK

Bir ekonomik yapının yeni teknolojik, sosyal, kurumsal ve organizasyonel gelişmeleri ne ölçüde özümseyebileceği ve gelişebileceği

45.2

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Bir ekonomik yapının, ekolojik ayak izini kısıtlı çevresel sınırlar içerisinde tutabilme derecesi

46.8

DAYANIKLILIK

Bir ekonomik yapının şoklara ne ölçüde dayanabileceği

52.8

KAPSAYICILIK

Bir ekonomik yapı tarafından üretilen çıktı ve fırsatların tüm paydaşları ne ölçüde kapsadığı

55.9

Aile İşletmeleri

“Küresel Ölçekte İşletmelerin %90’ını Aile Şirketleri Oluşturuyor”

Küresel işletmelerin %90’ını oluşturan aile işletmeleri, küresel ekonominin önemli aktörleri olarak istihdam oluşturulmasına ve girişimcilğe yön veriyorlar. Bunların çoğunluğu anne-babadan kalan küçük işletme veya dükkanlar olsa da Walmart’tan Ford’a kadar dünyanın en büyük şirketlerinden bazıları aile tarafından işletiliyor.

Aile işletmeleri dünya GSYİH’sının yarısından fazlasına katkıda bulunurken istihdamın da %65’inden fazlasını oluşturmuyorlar. En büyük 500 aile şirketi yıllık 8,02 trilyon doların üzerinde gelir elde ediyor ve bu da onları üçüncü büyük ulusal ekonomi haline getiriyor.

Aile İşletmeleri ve Dünya Ekonomisi

	Aile İşletmelerinin GSYH Payı	2023 GSYİH (milyar)	GSYİH’ye Tahmini Katkı (milyar)
Hindistan	79%	\$3,737	\$2,952
İspanya	70%	\$1,492	\$1,044
Meksika	70%	\$1,663	\$1,164
İtalya	68%	\$2,170	\$1,476
İngiltere	67%	\$3,159	\$2,117
Portekiz	67%	\$268	\$180
Kanada	60%	\$2,090	\$1,254
ABD	54%	\$26,855	\$14,502
Çin	51%	\$19,374	\$9,881
Almanya	49%	\$4,309	\$2,111

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itokurumsal

www.ito.org.tr